

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 06.07.2026

Vår ref.: 202422369-38 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Solgrid AS – Bakgrunn for utredningsprogram for Holte solkraftverk

Innhold

Solgrid AS – Bakgrunn for utredningsprogram for Holte solkraftverk	1
Innledning	2
NVEs behandling av meldingen	2
Høring av melding	2
Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver	3
NVEs fastsettelse av utredningsprogram	3
Andre innspill mottatt i høringen av meldingen	3
NVEs vurdering av krav til utredninger	4
Beskrivelse av tiltaket	4
Virkninger for miljø og samfunn	5
Landskap	5
Kulturminner	6
Friluftsliv	6
Støy	7
Lysrefleksjon	8
Naturtyper	9
Vegetasjon	9
Dyreliv	10
Fremmede arter og planteskadegjørere	11
Geologisk mangfold	12

Samlet belastning, jf. naturmangfoldloven §10	12
Samfunnssikkerhet	12
Naturfare	13
Vassdrag	13
Vann- og grunnforurensning	13
Klima	14
Landbruk	15
Mineralressurser	15
Lokalt og regionalt næringsliv	16
Annen infrastruktur	16
Nettilknytningens virkninger for miljø og samfunn	17
Vedlegg A – Oversikt over mottatte høringsinnspill	18

Innledning

NVE mottok 28.02.2025 melding etter forskrift om konsekvensutredning om Holte solkraftverk i Vestre Toten kommune i Innlandet fylke. En melding er et tidlig varsel om et planlagt prosjekt, som skal legge grunnlag for å avklare hva som må utredes før tiltakshaver kan søke om konsesjon for tiltaket etter energiloven. Meldingen inneholder en beskrivelse av prosjektet og et forslag til hva som skal utredes.

NVE har i dag fastsatt utredningsprogram for Holte solkraftverk. Dette notatet inneholder NVEs vurderinger, og refererer til meldingen fra tiltakshaver og innkomne merknader. Dette bakgrunnsnotatet skal leses i sammenheng med det fastsatte utredningsprogrammet, som er oversendt samtidig.

For mer utfyllende informasjon om tiltaket, se meldingen som ligger tilgjengelig på sakens nettside: www.nve.no/20520/A.

NVEs behandling av meldingen

Høring av melding

NVE sendte meldingen på høring i brev av 07.04.2025, med frist for merknader satt til 06.06.2025. Vestre Toten kommune fikk utsatt frist til 25.06.2025.

Høringen av meldingen ble kunngjort i to innrykk i Oppland Arbeidsblad og Totens blad. I tråd med praksis for meldinger for solkraftverk vurderte NVE at det ikke var nødvendig å gjennomføre møte med kommunale og regionale myndigheter, eller folkemøte, i forbindelse med behandlingen av meldingen.

I høringsbrevet ba vi om innspill til hvilke utredninger som bør gjennomføres i forbindelse med konsekvensutredningen.

Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver

NVE mottok totalt 19 høringsuttalelser til meldingen. En oversikt over mottatte høringsinnspill kan finnes i vedlegg A til dette dokumentet. Solgrid AS har kommentert høringsuttalelsene i brev av 03.07.2025.

De viktigste innspillene til utredningsprogrammet er knyttet til nedbygging av skog og klimaeffekten dette vil medføre. Flere høringsparter vektlegger også tiltakets virkninger for friluftsliv og jakt, og hvordan blant annet inngjerding vil påvirke jakt og kan medføre konsekvenser for hjortevilt.

NVEs fastsettelse av utredningsprogram

Meldingen inneholder forslag til utredningsprogram, som er laget med utgangspunkt i [NVEs søknadsveileder](#). Fra dette utgangspunkt har tiltakshaver foreslått å ikke utrede for fagtema støy utenom i anleggsfasen, og kun utføre en kvalitativ utredning av lysrefleksjon. Etter innkomne høringsuttalelser har tiltakshaver vurdert det som hensiktsmessig å utrede støy også for driftsfasen, på bakgrunn av anleggets størrelse, og antall inverteere.

NVE fastsetter utredningsprogrammet på bakgrunn av forslaget fra tiltakshaver, innkomne høringsuttalelser og egne vurderinger. I kapitlet «NVEs vurdering av krav til utredninger» beskriver NVE våre vurderinger rundt hvilke tema som bør utredes for dette solkraftverket. I NVEs vurderinger har vi gjengitt de delene av høringsuttalelsene som er relevante i vår vurdering av krav til utredningsprogrammet.

På bakgrunn av vurderingene har NVE fastsatt det vedlagte utredningsprogrammet for Holte solkraftverk. NVE har fastsatt utredningsprogrammet i tråd med tiltakshavers forslag, men vi har også lagt inn krav om utredninger av støy, vegetasjon og lokalt og regionalt næringsliv.

Utredningsprogrammet er en arbeidsbeskrivelse på det som skal utredes før tiltakshaver kan søke om konsesjon etter energiloven. Utredningsprogrammet dekker utredningskravene som normalt kreves i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger og energiloven.

NVEs fastsettelse av utredningsprogram er ikke et enkeltvedtak, og kan ikke klages på.

Andre innspill mottatt i høringen av meldingen

NVE har i tillegg mottatt flere uttalelser som ikke er relevante for NVEs fastsettelse av utredningsprogrammet. Flere høringsparter trekker frem at de mener at solkraftproduksjon bør etableres på allerede eksisterende flater, slik som store tak, industriområder eller grå areal, på bakgrunn av natur- og miljøhensyn.

Statnett SF skriver at tiltaket er søknadspliktig iht. systemforsvarsforskriften (fos) §14 første ledd. På grunn av anleggets størrelse vil tiltaket også være søknadspliktig dersom tilknytningen skjer på 22 kV nivå eller lavere jf., fos §14 annet ledd. Statnett skriver videre at anlegget skal ha som minimum funksjonalitet som beskrevet i Nasjonal veileder for funksjonskrav, NVF. De legger til at det i tillegg vil stilles krav til målinger og meldinger fra anlegget iht. systemforsvarsforskriften fos §18.

Elvia AS skriver at de har utredet tilgjengelig kapasitet i eksisterende lokalt distribusjonsnett og regionalt distribusjonsnett, samt vurdert alternative tilknytningsmuligheter i Elvia sitt nett. De skriver at denne dialogen har medført at det jobbes videre med tilknytningsalternativ som innebærer tilknytning med produksjonsradial på 22 kV samleskinne i Kongsengen transformatorstasjon, som beskrevet av tiltakshaver i meldingen. Elvia skriver videre at tiltakshaver må betale anleggsbidrag for utvidelse av 22 kV anlegget, kapasitetsløsning på transformatorene og for produksjonsradial. De skriver at eierskapet til produksjonsradial blir iht. gjeldende regelverk. Elvia legger til at kunden kan velge å eie kabelen selv. Dersom Elvia skal ta over eierskap til produksjonsradialen, må den bygges i henhold til deres standard.

Elvia skriver videre at dersom andre prosjekter som står foran Holte i tilknytningskøen blir realisert med innmeldt effekt, må det vurderes alternative løsninger for å tilknytte solkraftverket.

Solgrid kommenterer at de i utgangspunktet er positive til å benytte grå arealer der dette er mulig og hensiktsmessig. Samtidig er det vedtatt nasjonale mål om 8 TWh solkraftproduksjon innen 2030, og for å kunne realisere dette målet må det etter deres vurdering legges til rette for solkraft både på grå arealer og i enkelte tilfelles på skogs- og utmarksarealer der forholdene tillater det, og konsekvensene er akseptable.

NVEs vurdering av krav til utredninger

I dette kapitlet beskriver NVE våre vurderinger rundt hvilke tema som bør utredes for dette solkraftverket.

Beskrivelse av tiltaket

Solkraftverket skal beskrives i tråd med [NVEs søknadsveileder](#).

Statsforvalteren i Innlandet skriver at arealinngrep, herunder planering, håndtering av masser mv. skal beskrives som en del av konsesjonssøknaden. Statsforvalteren skriver at erfaringene fra tidligere solkraftanlegg tilsier at det må gjøres grundige undersøkelser i forkant for å kunne fastsette nødvendige grunnarbeid og inngrep når anlegget bygges ut. De mener at graden av terrengbearbeiding har betydning for hvilke konsekvenser tiltaket vil få for ulike utredningstema slik som naturmangfold, klimagassutslipp, forurensning, overvann og erosjon mv. På bakgrunn av dette mener Statsforvalteren at det er viktig at avklaringer rundt dette tema blir gjort som del av konsekvensutredningen og konsesjonssøknaden, og ikke skyves til detaljplanen.

Tiltaket skal beskrives i tråd med [NVEs søknadsveileder for solkraftverk](#)¹. Beskrivelse av terrenginngrep inngår i våre utredningskrav til beskrivelse av solkraftverk i søknaden.

Virkninger for miljø og samfunn

Landskap

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede dette tema i tråd med NVEs veileder, med en kort beskrivelse av dagens landskap og fotorealistiske visualiseringer, hvorav minst ett nærbilde og ett oversiktsbilde som viser tiltakets uttrykk i landskapet.

Fylkeskommunen i Innlandet skriver at ivaretagelse av landskapet er et viktig hensyn å vurdere når større arealer endres og får annen bruk. De skriver at solkraftverk beslaglegger store arealer og blir vinklet på en slik måte at de kan gi betydelige nær- og fjernvirkninger. Fylkeskommunen mener at visualiseringer av nær- og fjernvirkninger fra ulike vinkler der folk ferdes og oppholder seg er nødvendig for å kunne vurdere landskapskonsekvensene. Fylkeskommunen trekker frem at det blant annet er flere husstander og gårdsbruk som vil kunne få innsyn til solkraftverket. De skriver at et avbøtende tiltak for å redusere landskapskonsekvensene, herunder innsyn, kan være etablering av buffersone med høy vegetasjon som skjerming.

Vestre Toten Utmarkslag mener at det må utarbeides en egen synlighetsberegning etter kjent metodikk, for å kartlegge hvilke områder som faktisk blir visuelt påvirket av tiltaket på en objektiv måte.

Flere høringsparter trekker frem tiltakets visuelle inntrykk, og konsekvensene dette vil ha i kulturlandskapet. De ønsker at det utredes hvor synlig tiltaket vil bli med tanke på eiendommers beliggenhet og utsikt.

Solgrid kommenterer at nær- og fjernvirkninger i forbindelse med landskapsbildet er en del av utredningsprogrammet. Avbøtende tiltak vil vurderes i den videre prosjekteringen av anlegget og etter gjennomført konsekvensutredning. Til Vestre Toten Utmarkslag kommenterer Solgrid at de har foreslått å følge NVEs veileder for fagtema, der utredningen skal gjennomføres av tredjepart med anerkjent metodikk etter gjeldende KU-veileder. Solgrid kommenterer videre at det er uklart for dem hva som menes med synlighetsberegning etter kjent metodikk, og om dette er noe annet enn anerkjent metodikk etter gjeldende KU-veileder.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for landskap, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet utarbeide fotorealistiske visualiseringer som gir et representativt inntrykk av tiltakets visuelle virkninger nært selve tiltaket og sett fra avstand. Utredningen skal gjennomføres med anerkjent metodikk etter

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/konsekvensutredninger>

gjeldende KU-veileder fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Kulturminner

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede dette tema i tråd med NVEs veileder.

Fylkeskommunen i Innlandet skriver at planområdet ligger like øst for et kulturmiljø med høy verneverdi. De trekker frem Ås kirke, middelalderkirkested og middelalderkirkegård, fredete kirkestaller og det gamle kommunehuset. Fylkeskommunen legger til at tiltaket også vil berøre et lokalt viktig kulturlandskap, avsatt som hensynssone H550 i kommunedelplanens arealdel. De skriver at kulturlandskapsområdet er ett av få området med graver fra jernalder og eldre dyrkingsspor i Vestre Toten. På bakgrunn av dette mener fylkeskommunen at det er viktig at innsyn og fjernvirkning illustreres og belyses på en god måte i konsekvensutredningen for kulturmiljøene og landskapene som nevnt.

Fylkeskommunen skriver videre at det er ingen kjente automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet, samt at det ikke er gjennomført tidligere arkeologiske registreringer i området. Fylkeskommunen skriver at området har potensial for automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, og mener på bakgrunn av dette at det må gjennomføres arkeologiske registreringer både av planområdet, kabeltraseer og andre områder som kan bli berørt av tiltaket. Fylkeskommunen legger til at forholdet til automatisk fredete kulturminner må avklares før tiltak kan iverksettes, jf. kulturminneloven §§8 og 9. De informerer i den forbindelse at det er fylkeskommunen som gjennomfører arkeologiske registreringer.

Solgrid kommenterer at de noterer seg at det må gjennomføres arkeologisk registrering innenfor planområdet og foreslår at dette blir inkludert i konsekvensutredningen. Nær- og fjernvirkninger i forbindelse med landskapsbildet er en del av utredningsprogrammet.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for kulturminner, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. I utredningsprogrammet er det fastsatt at tiltakshaver skal vurdere virkninger for kulturminner og kulturmiljø. Tiltakshaver skal blant annet avklare med kulturminnemyndighetene om §9-undersøkelser, jf. kulturminneloven. NVE forutsetter at Solgrid AS tar kontakt med fylkeskommunen knyttet til dette. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Friluftsliv

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede dette tema i tråd med NVEs veileder.

Fylkeskommunen i Innlandet mener at ivaretaking av hensynet til friluftsliv er viktig, både av hensyn til barn og unges interesser, men også den generelle folkehelsen. Fylkeskommunen skriver at planområdet er gjenstand for friluftsliv og allmenn ferdsel, og en inngjerding av hele solkraftverket vil kunne redusere muligheten for allmenn ferdsel i

området, og bryte opp skitraseen med vesentlige omveier rundt solkraftverket. På bakgrunn av dette mener fylkeskommunen at det bør vurderes avbøtende tiltak for å redusere konsekvensene for allmenn ferdsel og friluftslivshensynet. Eksempler på avbøtende tiltak kan være at kun deler av solkraftverket gjerdes inn og/ eller at solkraftverket deles opp i flere områder.

Elgjaktlaget i Aas grunneierlag skriver at området har en lang tradisjon for bærekraftig bruk gjennom jakt, og er viktig for friluftsliv, rekreasjon og lokal identitet. De skriver at inngrepene vil innebære store fysiske endringer i skog, som vil redusere jaktutbyttet, føre til tap av naturopplevelser og reduksjon av områdets friluftsverdi. For å bevare jakttradisjoner og sikre en sunn dyrestand, mener de at det er viktig å vurdere de negative konsekvensene av å bygge solkraftverk og sette opp høye gjerder i jaktområdet.

Vestre Totens Utmarkslag (VTU) skriver at tiltaket vil få svært negative konsekvenser for både jakt og andre former for friluftsliv, herunder folkehelse. De ønsker at dette kommer tydelig frem ved videre arbeid.

VTU skriver videre at et gjerde vil skape en total barriere, som fysisk vil hindre viktige trekk av hjortevilt. De ønsker at tiltakshaver konkretiserer utformingen av toppen på gjerdet nærmere, og at gjerdet utformes på en slik måte at elg ikke skader seg når den prøver å hoppe over gjerdet. Utredningene må derfor utrede konsekvensene for viltet isolert for planområdet og samtidig utrede konsekvensen for elg- og rådyr bestanden i et mer overordnet perspektiv med vekt på trekkruiter og redusert tilgang på sammenhengende leveområder. De legger til at konsekvensutredningen også må vurdere hvilke konsekvenser tiltaket har for tilgrensede områder for viltet. Det er også ønskelig at de økonomiske konsekvensene for rettighetshavere innenfor Aas grunneierlag utredes og tillegges vekt i et langsiktig perspektiv.

Solgrid kommenterer at formålet med meldingen er å gi en foreløpig vurdering av hvilke konsekvenser tiltaket kan ha for ulike fagtema, basert på tilgjengelig informasjon før konsekvensutredningen gjennomføres. Solgrid kommenterer videre at de vil som del av utredningsprogrammet beskrive dagens bruk av plan- og influensområdet til friluftsliv, herunder jakt og fiske, samt beskrive tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og/ eller driftsfasen. Solgrid legger til at meldingen legger til rette for innspill fra aktører til utarbeidelse av utredningsprogrammet. De faktiske og mer detaljerte konsekvensene av tiltaket vil bli vurdert og presentert i konsekvensutredningen, og i dialog med lokale brukere av området.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for friluftsliv, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet kartlegge friluftsområder, og beskrive dagens bruk av plan- og influensområdet til friluftsliv, jakt og fiske. Tiltakshaver skal også beskrive tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og/ eller driftsfasen. NVE vurderer at de mottatte innspillene blir ivare tatt med disse utredningskravene.

Støy

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått at kun anleggsfasen vurderes. Dette har de begrunnet med at de har utarbeidet flere støyrapporter i forbindelse med tidligere prosjekter, som viser at solkraftverk lager minimalt med støy under driftsperioden.

Fylkeskommunen i Innlandet skriver at støy er en lite kjent utfordring med solkraftverk, men en vesentlig faktor. Ved utforming av solkraftverket mener fylkeskommunen at støy bør være et vesentlig kriterie, og forholde seg til retningslinjene for behandling av støy i arealplanlegging T-1442/2021. Fylkeskommunen skriver videre at det må søkes løsninger der invertere plasseres slik at de ikke er i nærheten av støyfølsom bebyggelse og ferdselsårer.

Grunneier Arne Døving Røstøen er bekymret for tiltakets konsekvenser for deres eiendom, og ønsker at det utredes konsekvenser for støy, summing og høyfrekvente lyder, særlig om sommeren og ved ulike vindretninger.

Solgrid kommenterer at de foreslo opprinnelig å begrense utredningen av fagtema støy til anleggsfasen, basert på tidligere støyrapporter fra andre solkraftverk, som har vist at driftsfasen generelt medfører begrenset støy. Solgrid kommenterer videre at de på bakgrunn av anleggets størrelse, og antall invertere ser at det kan være hensiktsmessig å utrede støy også for driftsfasen. De skriver at plassering av komponenter som kan generere støy vil vurderes i den videre prosjekteringen.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for støy, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet vurdere om støy fra anlegget kan påvirke støyfølsom bebyggelse i anleggs- og driftsfasen, samt vurdere behovet for avbøtende tiltak og beskrive aktuelle tiltak. NVE vurderer at de mottatte innspillene blir ivaretatt med disse utredningskravene.

Lysrefleksjon

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å kun gjøre en kvalitativ vurdering av om lysrefleksjon kan være et problem eller ikke. Dette har de begrunnet med at ettersom det ikke finnes retningslinjer for hva som er akseptabelt/ uakseptabelt nivå på lysrefleksjon fra solcellepaneler i Norge vil det ikke gjøres noen kvantitativ vurdering av blindingseffekter mv. Tiltakshaver legger til i deres begrunnelse at de har utarbeidet flere rapporter i forbindelse med lysrefleksjon, som viser at lysrefleksjonen er svært liten. Tiltakshaver legger til at det er lite infrastruktur i området.

Statens Vegvesen trekker frem at det fremgår av forslag til utredningsprogram at mulig virkning på sikkerheten til veitrafikken fra lysrefleksjon fra anlegget skal utredes og vurderes med tanke på behov for avbøtende tiltak. Statens Vegvesen støtter seg til dette.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for lysrefleksjon, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet vurdere virkninger av lysrefleksjon på tredje part, og vurdere om lysrefleksjon fra anlegget kan ha virkninger på

sikkerhet for blant annet veitrafikk. Behovet for avbøtende tiltak skal vurderes og beskrives. Under metode bør tiltakshaver ta kontakt med relevant veitrafikk- eller annen forvaltningsmyndighet for vurderinger.

Naturtyper

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema naturtyper i tråd med NVEs søknadsveileder. Tiltakshaver legger til at det gjøres en naturkartlegging for fagtemaene 7 – 12. De skriver at omfanget av vurderinger og utredninger vil avhenge av funnene i denne naturkartleggingen.

Fylkeskommunen i Innlandet skriver at planområdet består av skogsareal med middels til særs høy bonitet. De mener det derfor bør foretas en grundig vurdering av alternativer og konsekvenser av omdisponering av skogsarealene.

Mette Valheim trekker frem Holteskogen som en av de få gjenværende, store sammenhengende, skogsarealene i området, som har stor verdi for dyre- og fuglelivet, ulike arter av trær, busker, planter, lav, sopp og mikroorganismer. Høringsparten mener på bakgrunn av dette at det er viktig å ta vare på dette skogsområdet.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for naturtyper, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet gjennomføre kartlegginger av naturtyper i planområdet, og aktuelle traseer for adkomstvei. Tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og/ eller driftsfasen skal beskrives. Utredningene skal gjennomføres med anerkjent metodikk etter gjeldende KU-veileder fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Vegetasjon

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema i tråd med NVEs søknadsveileder. Tiltakshaver foreslår også å gjøre en naturkartlegging for fagtemaene 7 – 12, der omfanget av vurderinger og utredninger vil avhenge av funnene i denne naturkartleggingen.

Mette Valheim skriver at Holteskogen sannsynligvis fungerer som en form for leskog, og fjerning av all vegetasjon utover gradsdekke, vil kunne påvirke det lokale klimaet negativt og gjøre kringliggende områder mer utsatt for skader ved sterk vind. Effekten av en så stor flatehogst for områdene rundt må utredes.

Solgrid kommenterer at de noterer seg at området kan ha en funksjon som vernskog og er åpne for at dette punktet legges til i utredningsprogrammet.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for vegetasjon, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. NVE har i tillegg satt krav om at tiltakshaver skal vurdere virkninger for om området kan ha funksjon som vernskog. Tiltakshaver skal blant annet vurdere hvordan tiltaket kan påvirke truede, fredede og prioriterte arter av planter,

sopp og lav i planområdet, herunder tiltakets virkninger for økosystemene som er viktige økologiske funksjonsområder for disse artene.

Dyreliv

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å følge NVEs veiledning for fagtema dyreliv, og foreslår å gjøre en naturkartlegging for fagtemaene 7 – 12. De skriver at omfanget av vurderinger og utredninger vil avhenge av funnene i denne naturkartleggingen.

Fylkeskommunen i Innlandet skriver at offentlige kartdatabaser inneholder ofte eldre artskartlegginger, som ikke nødvendigvis viser hvilke områder som er viktige økologiske funksjonsområder for artene i dag. Fylkeskommunen mener at for hjortevilt, er registreringer utdatert.

Mattilsynet skriver at det er viktig å kartlegge status for alt dyreliv i området, inkludert fugl, samt hvordan de bruker området og nærområdene. De skriver at det er forventet at en inngjerding eller endret bruk av et område på denne størrelsen har virkninger utover selve planområdet. Mattilsynet skriver at et gjerde kan hindre vilt i å forflytte seg, og at det derfor er viktig å identifisere og ta hensyn til hvor viltet trekker.

Mattilsynet skriver videre at det er kjent at fugler kan kollidere med solkraftverk, da solcellepanelene kan fremstå som en vannflate. De skriver at dersom anlegget ligger i en trekkroute må området overvåket i trekkperioder. Dersom det viser at det er relativt mange og hyppige kollisjoner, må det iverksettes avbøtende tiltak.

Vestre Toten Utmarkslag (VTU) skriver at en stor del av hjorteviltet, særlig elg- og rådyrbestanden er sammenfallende i Vestre- og Østre Toten. De skriver at elgen foretrekker større sammenhengende skogsområder, og trekker frem at planområdet er en av få skogsområder på denne størrelsen i området. En reduksjon i leveområdet på 950 daa vil dermed være negativt for hjorteviltet i området.

VTU skriver videre at et gjerde vil skape en total barriere og fysisk hindre viktige trekk av hjortevilt, samt utgjøre en direkte trussel for en regional hjorteviltstamme. De ønsker på bakgrunn av dette at tiltakshaver konkretiserer utformingen av toppen på gjerdet nærmere. De legger til at gjerder må utformes på en slik måte at elg ikke skader seg når den prøver å hoppe over gjerdet. VTU skriver videre at inngjerding av området vil kunne utgjøre en risiko for innavl. Utredningene må derfor både bestå av konsekvensene for viltet isolert for planområdet og samtidig utrede konsekvensen for elg- og rådyrstammen i et mer overordnet perspektiv med vekt på trekkruiter og redusert tilgang på sammenhengende leveområder. Konsekvensutredningen må også vurdere hvilke konsekvenser tiltaket har for tilgrensede områder for viltet, og konkretisere avbøtende tiltak med tanke på vilttrekk og tilgang til beiteområder.

Elgjaktlaget i Aas grunneierlag skriver at bygging av solkraftverk kan ødelegge eller fragmentere habitatene til mange dyrearter, inkludert fugler, små pattedyr og insekter. De skriver at dette kan føre til tap av biologisk mangfold og kan føre til at dyrene flytter seg til andre områder eller opplever stress. Elgjaktlaget skriver videre at når artene blir fortrent eller deres bestander reduseres, kan det føre til endringer i økosystemet. Eksempelvis kan en reduksjon i antall rovdyr føre til en økning i byttedyr, som igjen kan påvirke vegetasjonen. De mener det bør utredes konsekvenser av å bygge et solkraftverk i lys av å bevare dyrenes naturlige habitat og bevegelsesfrihet som er avgjørende for å opprettholde et sunt og balansert økosystem.

Solgrid kommenterer at de er enige i Mattilsynet sitt høringsinnspill knyttet til at det er viktig å få frem konsekvenser for dyreliv, men legger til at de mener at NVEs veileder er tilstrekkelig for å gi et godt bilde av tiltakets konsekvenser for naturmangfold. Solgrid kommenterer videre at dersom funn i konsekvensutredningen tilsier at det bør gjøres etterundersøkelser i driftsfasen av spesifikke fagtema bør dette komme frem i vilkår for konsesjon.

Til høringsinnspillet fra VTU kommenterer Solgrid at de setter pris på informasjon om hjortevilt i området. De skriver videre at i forbindelse med å vurdere tiltakets konsekvenser for hjortevilt vil det være viktig å innhente informasjon fra fagpersoner som har lokalkunnskap om hjortevilt i området.

Solgrid kommenterer at tiltakets konsekvenser for hjortevilt, samt en vurdering av om tiltaket kan påvirke arter som kan være sårbare for kollisjon med solkraftverket er foreslått utredet. Implementering av avbøtende tiltak vil bli vurdert i videre prosjektering.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for dyreliv, og har derfor inkludert dette fagtema i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet vurdere hvordan tiltaket kan påvirke hjortevilt, samt utarbeide en oversikt over fuglearter i plan- og influensområdet som kan bli vesentlig berørt av tiltaket, herunder arter som er sårbare for kollisjon med solkraftverket. Tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og/eller driftsfasen skal beskrives. Utredningen skal gjennomføres med anerkjent metodikk etter gjeldende KU-veileder fra Miljødirektoratet og Riksantikvaren. Lokale og regionale myndigheter og organisasjoner, samt personer med relevant lokalkunnskap, skal kontaktes. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Fremmede arter og planteskadegjørere

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å følge NVEs veiledning for fagtema fremmede arter og planteskadegjørere og foreslår å gjøre en naturkartlegging for fagtemaene 7 – 12. De skriver at omfanget av vurderinger og utredninger vil avhenge av funnene i denne naturkartleggingen.

Mattilsynet påpeker at NVEs veileder ikke dekker risikoen for spredning av planteskadegjørere. Mattilsynet skriver videre at det i tillegg til regelverket for fremmede

arter, er det viktig å sikre at reglene i forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørere, som Mattilsynet forvalter, følges. De forutsetter at det stilles krav om vask og desinfeksjon av maskiner og annet utstyr som skal brukes i området både før og etter bruk.

Solgrid kommenterer at de foreslår at konkrete tiltak i anleggsperioden for å hindre spredning av fremmede arter inkluderes i en eventuell detaljplan i samarbeid med entreprenører.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for fremmede arter og planteskadegjørere, og har derfor inkludert dette tema i utredningsprogrammet. Det er ment at planteskadegjørere skal være en del av denne utredningen, og vi har oppdatert vår veileder med krav om utredninger av planteskadegjørere. Når det gjelder Mattilsynets høringsinnspill knyttet til krav om vask og desinfeksjon av maskiner og annet utstyr som skal brukes i området både før og etter bruk, vil dette omtales i en eventuell fremtidig detaljplan. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar det mottatte innspillet.

Geologisk mangfold

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å følge NVEs veiledning for fagtema geologisk mangfold og foreslår å gjøre en naturkartlegging for fagtemaene 7 – 12. De skriver at omfanget av vurderinger og utredninger vil avhenge av funnene i denne naturkartleggingen.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for geologisk mangfold, og har derfor inkludert dette fagtema i utredningsprogrammet.

Samlet belastning, jf. naturmangfoldloven §10

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å følge NVEs veiledning for fagtema samlet belastning og foreslår å gjøre en naturkartlegging for fagtemaene 7 – 12. De skriver at omfanget av vurderinger og utredninger vil avhenge av funnene i denne naturkartleggingen.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for samlet belastning, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet vurdere i hvilken grad tiltaket og andre eksisterende eller planlagte inngrep samlet kan påvirke forvaltningsmålene for arter og naturtyper, samt vurdere om tiltaket sammen med andre tiltak kan gi vesentlig negative virkninger for definerte økosystemer. NVE vurderer at disse utredningskravene dekker det mottatte innspillet.

Samfunnssikkerhet

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema i tråd med NVEs søknadsveileder. Tiltakshaver legger til at det utarbeides et risikoregister iht. DSBs veileder.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for samfunnssikkerhet, og har derfor inkludert dette fagtema i utredningsprogrammet.

Naturfare

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema i tråd med NVEs søknadsveileder.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for naturfare, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Vassdrag

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema i tråd med NVEs søknadsveileder.

Fylkeskommunen i Innlandet skriver at planområdet grenser til en bekk i øst, mens selve tiltaksområdet ligger et godt stykke unna. De ser på påvirkningen på vannforekomsten som liten, og potensielt kun knyttet til økt avrenning fra planområdet til bekken. Fylkeskommunen forutsetter at kantvegetasjonen langs bekken får stå i fred.

Mattilsynet skriver at det må stilles krav til entreprenører og andre relevante virksomheter om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før det skal brukes i og nært vassdrag, for å hindre smitte av fiskesykdommer.

Solgrid kommenterer til fylkeskommunen at kantvegetasjonen langs bekker og vassdrag skal beholdes. Til Mattilsynet støtter Solgrid deres anbefaling om å stille krav til rengjøring og desinfeksjon av maskiner og utstyr i nærheten av vassdrag for å hindre smitte av fiskesykdommer. Solgrid foreslår at beskrivelse av rutiner for å sikre dette inkluderes i en eventuell detaljplan etter at en risikoanalyse er gjennomført i samråd med entreprenør.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for vassdrag, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet vurdere virkninger for vassdrag, fisk og vannlevende organismer. Behovet for avbøtende tiltak i anleggs- og/ eller driftsfasen, skal vurderes og beskrives. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene. Solgrid sitt forslag om beskrivelse av rutiner for å sikre at det stilles krav til rengjøring og desinfeksjon av maskiner og utstyr i nærheten av vassdrag for å hindre smitte av fiskesykdommer, vil omtales i en eventuell fremtidig detaljplan.

Vann- og grunnforurensning

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema vann- og grunnforurensning i tråd med NVEs søknadsveileder.

Mattilsynet skriver at historikken med solkraftverk i Norge er relativt kort, og mener det derfor er for tidlig å konkludere med at det er liten fare for forurensning i nedbørsfeltet og til drikkevannskilder. Mattilsynet skriver videre at etablering og drift av solkraftanlegg kan medføre forurensning i form av blant annet olje og drivstoff fra maskiner, samt trafohavari eller uhell. Mattilsynet skriver at de antar at solcellepaneler må rengjøres med jevne mellomrom, men at de ikke er kjent med vaskemidler eller metoder som brukes, samt

risikoen de utgjør. På bakgrunn av dette mener Mattilsynet at denne risikoen må avklares og eventuelle avbøtende tiltak må settes inn.

Solgrid kommenterer at det ikke vil være nødvendig å benytte vaskemidler for å rengjøre panelene da dette skjer naturlig når det regner. Solgrid skriver videre at en risikoanalyse som omfatter vurdering av utslipp i anleggsfasen, vil være en naturlig del av detaljplanen.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for vann- og grunnforurensning, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet vurdere sannsynligheten for forurensning og virkninger på vannmiljø, og hvordan tiltaket kan påvirke drikkevannskilder med tilhørende nedbørsfelt. Behovet for avbøtende tiltak skal vurderes og beskrives. Planlagte tiltak for å forhindre forurensning av drikkevann og vassdrag, herunder ev. etablering av alternativ vannforsyning skal beskrives. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Klima

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema klima i tråd med NVEs søknadsveileder.

Naturvernforbundet i Gjøvik Toten Land skriver at bakkemonterte solcelleanlegg plassert i produktiv skog, slik som i dette tilfellet, kan medføre en negativ klimaeffekt. Naturvernforbundet mener derfor at det er viktig at det blir foretatt nøyaktige beregninger som gjør det mulig å fastslå anleggets klimaeffekt.

Flere høringsparter trekker frem viktigheten skog har for klimaendringer og lokalt i Innlandsregionen. Ola Gram Dæhlen på vegne av Skogselskapet i Oppland trekker frem viktigheten av å forvalte skogen på en bærekraftig måte for å sikre at de fortsetter å fungere som robuste karbonlagre. Mette Valheim skriver i sitt høringsinnspill at det foregår hogst av skog, og nydyrking til åkerjord i området, som medfører at arealet av skog avtar. Høringsparten mener at dette vil føre til et våtere klima, og påpeker viktigheten av å beholde arealer som kan absorbere og magasinere store nedbørsmengder. Vestre Toten Utmarkslag trekker frem at også tap av fremtidig skogproduksjon må med i utredningen.

Solgrid kommenterer at de har foreslått å følge NVEs veiledning for dette fagtema, og at det her vil brukes anerkjent metodikk. Solgrid kommenterer videre at klimagassutslipp for tiltaket vil bli sammenlignet med 0-alternativet som vil være fortsettelse av dagens bruk av området.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for klima, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet gi et generelt anslag over klimanytten i et energisystem-perspektiv, og beregne forventede utslipp fra arealbruken/bearbeidingen av karbonholdige masser, samt beregne forventede utslipp tilknyttet anleggsarbeid og materialbruk. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Landbruk

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema landbruk og andre naturressurser i tråd med NVEs søknadsveileder.

Statsforvalteren i Innlandet skriver at omdisponering av store produktive skogarealer vil ha store konsekvenser for skogbruket, primærproduksjonen, skogindustrien osv. Innlandet er det fylket som har størst betydning for det nasjonale skogbruket, og Statsforvalteren mener på bakgrunn av dette at det er viktig at det foretas en grundig vurdering av alternativer og konsekvenser av omdisponering av skogarealer. Statsforvalteren legger til at de nye statlige planretningslinjene legger nye og oppdaterte føringer for arealbruk, og omtaler særskilt behovet for å redusere nedbyggingen av karbonrike arealer. Statsforvalteren mener at arealeffektiviteten også må vurderes, samt vurderes om omdisponert areal kan beregnes, om det har unødvendige konsekvenser for bakenforliggende eller omkringliggende areal og om det har konsekvenser for annen bruk av skogen enn skogbruk, for vilt, friluftsliv, jakt og fiske.

Statsforvalteren skriver i forbindelse med landbrukshensyn at Stortinget vedtok i 2023 revidering av nasjonal jordvernsstrategi, der det er satt et nytt jordvernmål som innebærer at det ikke skal omdisponeres mer dyrka jord enn 2000 daa/år innen 2030. På bakgrunn av dette mener Statsforvalteren at omdisponering av dyrka jord og generell arealutnyttelse må vurderes vesentlig strengere enn tidligere.

Statsforvalteren skriver videre at planområdet består i all hovedsak av skog, registrert med høy bonitet, kategorisert som dyrkbart. Omliggende jordbruksområder som er dyrka, er i all hovedsak klassifisert med svært god jordkvalitet. Statsforvalteren skriver at dette tilsier at det må gjøres en vurdering av om solkraftverket er hensiktsmessig, og gir en utnyttning av den arealressursen som det dyrkbare arealet representerer i tråd med føringer i den nasjonale jordvernstrategien. Statsforvalteren legger til at de forutsetter at tiltakshaver har tett dialog med kommunal landbruksmyndighet.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for landbruk, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet beskrive landbruksarealer og -aktivitet i og ved planområdet, vurdere virkninger for jord- og skogbruk og annen landbruksaktivitet, herunder driftsulemper, tap av dyrka jord og dyrkbar jord, beiteareal, type skogsareal som berøres og virkning for produksjon. Tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og/eller driftsfasen skal beskrives. Under metode skal tiltakshaver kontakte landbruksmyndighetene i kommunen for vurdering av tiltakets mulige virkninger for landbruk. NVE forutsetter at tiltakshaver tar kontakt med kommunal landbruksmyndighet. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Mineralressurser

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema mineralressurser i tråd med NVEs søknadsveileder.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for mineralressurser, og har derfor inkludert dette fagtema i utredningsprogrammet.

Lokalt og regionalt næringsliv

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema i tråd med NVEs søknadsveileder.

Vestre Toten Utmarkslag (VTU) skriver at de består av alle grunneierlagene i Vestre Toten. De skriver at Holte er det viktigste skogsområdet for elg i Aas grunneierlag, og at planområdet utgjør 55% av området innenfor Aas grunneierlag. VTU mener at en reduksjon av leveområdet på 950 daa vil være negativt for hjortevilt i området, og følgelig rettighetshavernes inntekter fra jakt på hjortevilt innenfor et større område/ region. På bakgrunn av dette mener VTU at de økonomiske konsekvensene for rettighetshaverne innenfor Aas grunneierlag må utredes og tillegges vekt i et langsiktig perspektiv.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for lokalt og regionalt næringsliv, og har derfor inkludert dette tema i utredningsprogrammet. NVE har i tillegg til de standard utredningskravene satt krav om vurderinger av de økonomiske konsekvensene for berørte rettighetshavere, for å ivareta innspill fra Aas grunneierlag. Tiltakshaver skal blant annet vurdere hvordan tiltaket kan påvirke lokalt og regionalt næringsliv. Under metode skal lokale og regionale myndigheter og næringsliv kontaktes for å samle inn informasjon og dagens situasjon og planlagte aktiviteter mv. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Annen infrastruktur

Tiltakshaver har i sitt forslag til utredningsprogram foreslått å utrede fagtema luftfart, kommunikasjonssystemer og annen infrastruktur i tråd med NVEs søknadsveileder.

Statens vegvesen skriver at konsekvenser for anleggstrafikk bør vurderes med tanke på trafiksikkerhet. En vurdering vil avdekke om det er behov for tiltak i forbindelse med anleggstrafikken ved etablering av solkraftverket.

Vestre Toten Venstre ønsker at vei i anleggsperiode tas med i utredningen.

Grunneier Arne Døving Røstøen stiller spørsmål knyttet til hvordan trafikale forhold med tanke på skolevei både under og etter bygging vil påvirkes.

Solgrid kommenterer at de er enige i Statens Vegvesen sitt innspill om at konsekvenser med anleggstrafikk bør vurderes med tanke på trafiksikkerhet, og foreslår at dette gjøres i forbindelse med en eventuell detaljplan.

NVE vurderer at solkraftverket kan ha virkninger for annen infrastruktur, og har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet. Tiltakshaver skal blant annet vurdere om tiltaket kan medføre virkninger for veitrafikk. Under metode skal Statens Vegvesen og

fylkeskommunen kontaktes for en vurdering av tiltakets mulige virkninger for veitrafikk. NVE vurderer at disse utredningskravene ivaretar de mottatte innspillene.

Nettilknytningens virkninger for miljø og samfunn

Meldingen opplyser om at det er tiltakshaver som skal bygge, eie og drive nettilknytningen. NVE har derfor angitt utredningskrav for virkninger av nettilknytningen der tiltakshaver selv vil bygge, eie og drive anlegget.

I tiltakshavers forslag til utredningsprogram foreslår de å utrede for elektromagnetisk felt. Elektromagnetisk felt er ikke et tema i NVEs standard utredningsprogram for solkraftverk, men kan være relevant å utrede dersom tiltakshaver selv skal bygge, eie og drive nettilknytningen for tiltaket. NVE har derfor inkludert dette temaet i utredningsprogrammet for solkraftverket. Tiltakshaver er derfor ansvarlige for å utrede virkninger av nettilknytningen, samt elektromagnetiske felt i tråd med [NVEs veileder for konsesjonssøknad nettanlegg²](#).

² [Konsesjonssøknad nettanlegg: Virkninger for miljø og samfunn](#)

Vedlegg A – Oversikt over mottatte høringsinnspill

Under følger en oversikt over mottatte høringsinnspill og kommentarer til meldingen. Uttalelser og kommentarer i sin helhet kan finnes via offentlig postjournal for saken på [elnnsyn](#)³.

Innspill og kommentarer

Høringspart	Dato	Dokumentnr.
Henny Elisabeth	11.04.2025	13
Per Erik Bergstuen	05.05.2025	16
Skogselskapet i Oppland	21.05.2025	17
Arne Døving Røstøen	21.05.2025	18
Forsvarsbygg	22.05.2025	19
Naturvernforbundet i Gjøvik Toten Land	02.06.2025	20
Mette Valheim	02.06.2025	21
Statens Vegvesen	02.06.2025	22
Elvia AS	05.06.2025	23
Anne Sophie Martinsen Fløgum	05.06.2025	24
Mattilsynet	05.06.2025	25
Elgjaktlaget i Aas	06.06.2025	26
Innlandet fylkeskommune	06.06.2025	27
Venstre Vestre Toten	06.06.2025	28
Treindustriens landsforening	06.06.2025	29
Vestre Totens utmarkslag	06.06.2025	30
Statnett	06.06.2025	31
Vestre Toten kommune	23.06.2025	32
Statsforvalteren i Innlandet	10.07.2025	36

Med hilsen

Martin Windju
seniorrådgiver

Tiril Stubberud Hagen
konsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

³ [elnnsyn - Solgrid AS - Konsesjon - Holte solkraftverk - Vestre Toten kommune, Innlandet – 2024/22369 – Norges vassdrags- og energidirektorat](#)

Mottakerliste:

Vestre Toten kommune
SOLGRID AS

Kopimottakerliste:

Bøverbu Vel
DNT Gjøvik og Omegn
FNF Oppland
Fortidsminneforeningen i Hedmark
Ihle Grendelag
Ihle Turlag
Innlandet Bondelag
Naturvernforbundet i Gjøvik Toten Land
Naturvernforbundet Innlandet/ Sisdajve
NJFF Oppland
Toten Historielag
Bøverbu Idrettslag - Amund Linnerud Skogen
Glommen Mjøsen Skog Toten - Bård Bjørge
Østre Toten Bondelag - Camilla Rostad
Kolbu Bondelag - Elin Risendal
Vestre Toten Bondelag - Emil Andre Thorp
Vestre Toten Løypelag - Henning Solberg
Toten Bonde- og Småbrukarlag - Per Idar Vingebakken
Natur og Ungdom Innlandet - Per Midtun
Kolbu KK - Pål Andreas Hoel
BirdLife Gjøvik, Toten og Land lokallag - Rolf Jørn Karlsen

Vestre Toten JFF - Roy Åge Kronberget
Glommen Mjøsen Skog Toten - Stian Kjæråsen
Oppland Bonde- og Småbrukarlag - Svein Løkken
Vestre Toten JFF - Tom Erik Nyberg
Henny Elisabet
Per Erik Bergstuen
Vidar Øfstaas
Hanne Narten
STATENS VEGVESEN
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
STATNETT SF
Meteorologisk institutt
FORNYBAR NORGE
NORGES NATURVERNFORBUND
Forsvarsbygg
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
Norges Miljøvernforbund
Energidepartementet
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
Birdlife Norge
Luftfartstilsynet
Norskog
Sabima Samarbeidsrådet For Biologisk Mangfold
ELVIA AS
AVINOR AS
Mattilsynet
NHO Reiseliv
Zero Emission Resource Organisation AS
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV INNLANDET
Norges Skogeierforbund
Norsk solenergiforening
Landbruksdirektoratet
Norsk Luftambulans AS
Norges Televisjon AS
Norsk Friluftsliv
NORGES LUFTSPORTFORBUND
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
MOTVIND NORGE
INNLANDET FYLKESKOMMUNE
OFFSHORE NORGE AS
GLOMMEN MJØSEN SKOG SA
NHO LUFTFART
VESTRE TOTEN UTMARKSLAG (VTU)
AAS GRUNNEIERLAG SA
ØSTRE TOTEN UTMARKSLAG

TOTEN SKOGEIERLAG
OLA GRAM DÆHLEN
ARNE DØVING RØSTØEN
METTE VALHEIM
ANNE SOPHIE MARTHINSEN FLØGUM
TREINDUSTRIENS LANDSFORENING